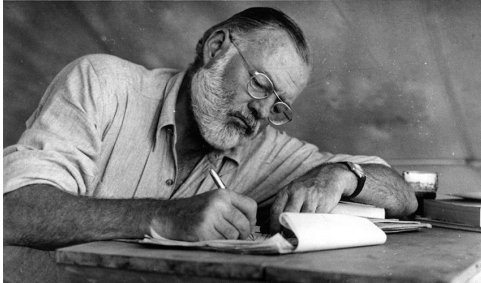

Дмитро Білий

Дорогий читачу, у цій статті пропоную твоїй увазі твір видатного письменника Ернеста Гемінґвея «Фієста. І сонце сходить». Ця книга розповідає про людей, які в післявоєнний період намагаються відшукати сенс життя. Однак, на жаль, вони помилково шукають щастя в пристрастях, які спочатку приносять тілесне задоволення, а згодом убивають навіть бажання жити. Ця книга про те, як людина використовує свій дорогоцінний час для творення культури споживацтва, яка є культурою смерти — не життя.

Події, описані у творі, відбуваються у Парижі, місті, наповненому великою кількістю забігайлівок, до яких частенько навідується головні герої твору. Вони проводять багато часу нарікаючи на життя. Кожного дня компанія друзів прокидається з бажанням відчутти полегкість та радість на душі, однак насправді вони догоджають своєму тілу, що не приносить такий бажаний спокій. Друзі шукають розваг, безмірно вживають алкогольні напої, говорять про розпусту та чинять її. Час від часу вони розмовляють про те, як важко жити у світі, де ніхто не дотримується своїх обіцянок, зраджує та насміхається.

Пристрасне життя – стан пекла

В одному із діалогів дівчина на ім'я Брет розповідає товаришеві Джейку про власний біль, причиною якого було її розпусне життя. Зараз вона почала усвідомлювати, що хлопці, які разом з нею займалися цією огидною справою, відчували себе як у пеклі. Однак тоді їй це здавалось кумедним, і лише згодом Брет зрозуміла, що розпуста — це справжнє пекло. Її ж співрозмовник вважає цю пристрасть джерелом приємного відчуття. Він не розуміє дівчини, воліючи бачити одне одного нагими.

Цей діалог яскраво ілюструє, яким отруйним та смертоносним є жало спочатку

привабливого та солодкого гріха. Саме гріхопадіння спричинило зміни в мисленні людей і призводить до того, що панівною культурою стає культура споживацтва, а не творчости. Вона заторкує усе людське життя, закликає задовільняти свої бажання, часто забуваючи про ціну задоволення. Людина, обманена лукавим, вибирає зло й перебуває в ілюзії, але згодом відчуває страждання як тіла, так і душі (див Мт 10, 28). Недаремно апостол Павло пише: «Все мені можна, та не все корисне. Все мені можна, та я не дам нічому заволодіти надо мною» (I Кор 6, 12). За умови свободи, яку має людина, важливо зробити добрий вибір, бо при неправильному виборі вона стає поневоленою пристрастю, яка приносить нещастя.

Ти щасливий?

Брет, яка колись жила розпусно, відверто зізнається Джейкові в тому, що не відчуває себе щасливою, бо її совість нечиста через минулий спосіб життя. Стан дівчини не дивує, адже коли людина відпадає від Бога, вибираючи споживацький спосіб існування, то згодом відчуває велике розчарування. У такій ситуації важливо відновити або ж узагалі розпочати спілкування з Господом, якщо воно досі не було невід'ємною частиною життя. Правдивого щастя без Бога немає, адже Він створив людину так, що вона починає відкривати для себе радість життя-буття, коли все глибше та більше пізнає й відкриває Творця.

«Зміни» в майбутньому

Той же Джейк, головний герой твору, одного дня зайшов до церкви і там відчув велике бажання помолитись за всіх, хто спав йому на думку. Відтак хлопчина відчув докір сумління через занедбане духовне життя. Він щиро визнав, що є поганим католиком, тому забажав перейняти християнством глибше, а не лише формально назвати себе вірним Католицької Церкви. Згодом, коли Джейка зі здивуванням запитали, чи справді він є католиком, він відповів: «Формально». Проте, на жаль, він не захотів змінюватись того ж дня, а вирішив відкласти зміни до наступного разу.

Св. Єфрем Сирійський слушно навчає: «Не кажи собі: "Нині соґрішу, а розкаюсь завтра". Краще кайся сьогодні, бо не відаєш, чи доживеш до завтра». Покаяння – це не тільки усвідомлення гріхів, але й бажання змінитись уже зараз, а не колись. Адже лукавий завжди намагається нас переконати в тому, що ніколи не потрібно поспішати служити Богові та змінювати напрям руху до Бога. Невидимий ворог лише відраджує від того, щоб обмежити себе в чомусь, ревно молитись та брати активну участь у богослужбовому житті Церкви. Чому? Бо відсікання пристрастей з допомогою молитви та посту – це запорука духовної свободи, безпристрасности, яка веде до щастя. Такий шлях нелегкий

та вимагає докладання чималих зусиль. Тому лукавий пропонує альтернативу, яка представляє широкий, легкий шлях, котрий веде у провалля. Ворог радить не розпочинати величний подвиг християнського життя, зверненого у вічність, а радше отримувати вже максимальну насолоду для тіла.

Насолода від життя

Ще один цікавий уривок твору розкриває читачеві хибне уявлення споживачів про час, який подарований їм Богом. Біл та Джейк ловили рибу, а відтак вирішили пообідати. Під час розмови вони дійшли висновку, що людське життя на землі є надто коротким, тому варто шукати лише насолоди. Як наслідок, їм стає байдуже, як вони проведуть свій день забуваючи, що він подарований Богом для творчости, а не для деградації.

Культура творчости — культура життя, а приваблива культура споживацтва руйнує людину цілісно, робить її пригніченою, нещасливою, спустошує, обкрадає. Ця культура ставить на чільне місце догоджання власному тілові, створюючи ілюзію щастя без Бога та життя без збереження Божих заповідей. «Будинок» таких людей крихкий і стане руїною, коли подмуть сильні вітри, бо він збудований на «піску» пристрастей, а не на «скелі» Божого Слова. Насправді ж блаженні, тобто щасливі, ті, що слухають Слово Боже і виконують його (пор. Лк 10, 28), бо вони позитивно відповіли на Божий поклик і стали співтворцями Господа – правдивого джерела життя, радості та миру.

Дмитро БІЛИЙ, Трагедія культури споживацтва у творі Ернеста Гемінгвея «Фієста. І сонце сходить» // СЛОВО №4 (80), грудень-лютий 2019-2020